

Liikunnan ja urheilun tulosityksikön ennakkotilinpäätös, tilanteessa 31.12.2023

Liikunnan ja urheilun toiminnan toteutuminen

Uimahalleissa käyntejä oli 1 204 416. Olarin uimahalli oli kiinni alkuvuoden, se avattiin kesäkuun alusta. Leppävaaran maauimala avattiin vasta 7.6. huoltotöiden viivästymisen vuoksi. Maauimalan iso allas pidettiin käytössä 15.10 saakka. Matinkylän uimahalli oli suljettuna marras-joulukuun altaiden huoltotöiden takia.

Maauimalan kertamaksuja korotettiin noin 10 %, uudet hinnat olivat voimassa maauimalakauden ajan. Hinnankorotus oli myös osa taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelmaa.

Lokakuussa järjestettiin suurimpien seurojen kanssa yhteinen seminaari, jossa käsiteltiin ajankohtaisia aiheita. Seminaarin kärki kohdistui kahteen merkittävään alueeseen, kotouttamiseen ja harrastamisen hintaan. Kolmas tärkeä aihe seminaarissa oli harrastamisen maksuton polku ja sen toteuttaminen Espoossa.

Seuratoiminta on ollut lähes normaalia, mutta ohjaajapula on hankaloittanut toiminnan järjestämistä harrasteryhmissä. Kumppanuuksin järjestettävät maksuttomat harrastusryhmät saatiin järjestettyä suunnitelmien mukaisesti. Koululaisten syyslomalla ja joulun välipäivinä järjestettiin maksutonta toimintaa kaiken ikäisille. Olimme mukana myös puolustusvoimien kutsunnoissa.

Kotouttamisen osalta on seurojen kanssa perustettu työryhmä koskien koko Espoota sekä pilotti maahanmuuttajien määrän kasvattamiseksi seuratoiminnassa Leppävaaran alueelle maahanmuuttajajärjestöjen ja paikallisten urheiluseurojen kanssa. Syksyllä 2023 aloitimme lasten harrasteliikunnan ohjaajakoulutuksen tukeaksemme seuroja ohjaajaresurssien saamisessa. Mukaan halusimme myös maahanmuuttajataustaisia osallistujia vähintään n 40% osallistujista. Tavoitteessa onnistuttiin.

Eri liikuntatilat ovat täydessä käytössä. Olemme ottaneet kolme uutta käyttäjien omavalvonnalla toimivaa koulujen liikuntasalia käyttöömmek, ja käyttövuorot pyörivät niissä täydellä teholla. Nyt omavalvontakouluja on yhteensä 53 eli tavoitteessa on edetty hienosti. Vain pienimmissä koulujen liikuntasaleissa on hakemattomia vuoroja lähinnä viikonloppuisin myöhään illalla tai aikaisin aamulla.

Ohjatun liikunnan senioreiden liikuntaryhmien asiakasmäärät eivät palanneet koronaa edeltävälle tasolle, vaikka myönteistä kehitystä olikin. Sen sijaan Seniorit +68 uimahalli- ja kuntosalikäynnit sekä ohjatun liikunnan avoimien liikuntaryhmien kävijämäärät kasvoivat. Digitaalinen Hydrohex-vesijumppaohjelma otettiin käyttöön myös Keski-Espoon uimahallissa sekä Leppävaaran uimahallin lastenaltaalla aloitettiin digitaaliset uimaopetusohjelmat lapsiperheille. Omia palveluja täydennettiin ostopalveluilla yhteensä 223.000 eurolla. Ne kohdistuivat pääosin senioriliikuntaan.

Liikunnan ja urheilun yhteistyötapahtumia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 24 tapahtumaa.

Yksi merkittävimmistä vuoden tapahtumista oli Yleisurheilun alle 23-vuotiaiden Euroopan mestaruuskilpailut, jotka järjestettiin Leppävaarassa 13.-16.7.2023. Yli 14 000 katsojaa seurasi paikan päällä Leppävaaran stadionilla, kun 1100 urheilijaa 40 eri maasta kamppaili EM-kisamenestyksestä ja kannusti Suomen 10 mitalin ja 13 pistesijan menestykseen. Lisäksi TV-lähetykset keräsivät kiitettävästi katsojia: parhaimmillaan kisapäivien aikana katsojia oli ruutujen ääressä yli 700 000 ja lähetyiskohtaisten katsojahuippujen keskiarvokin oli neljän päivän aikana yli 430 000.

Espoossa järjestettiin vuoden aikana kolme kansainvälistä taitoluistelun suurtapahtumaa; Taitoluistelun EM -kilpailut, Finlandia Trophy Espoo ja Taitoluistelun GP-kilpailut. Vuoden aikana saatiin kannustaa ja nauttia Suomen tennismaajoukkueen menestyksestä Espoossa. Myös koripallon miesten maajoukkue, Susijengi, loi Espooseen huippu-urheilun

tunnelmaa. Suomen suurin e-urheilutapahtuma Elisa Masters Espoo 2023 -tapahtuma keräsi katsojia paikan päälle yli 8 000 henkilöä ja tapahtumaa seurattiin netin kautta yli 650 milj. katsottua minuuttia.

Espoo täyttyi nuorista koripalloilijoista 25.-27.8.2023. Aiemmin Tallink Tournament -nimellä tunnettu turnaus oli nyt ensimmäistä vuotta, Espoo liikkuu Tournament, joka toteutettiin yhteistyössä Espoon liikunnan ja urheilun kanssa. Turnaukseen osallistui 6–19-vuotiaat koripalloilijat Suomesta ja muualta Euroopasta. Turnaukseen osallistui yli 500 joukkuetta eli yli 5 000 junioripelaajaa, joista noin 20 joukkuetta oli ulkomaalaisia joukkueita. Koska turnaus on vuosittainen ja laatuun Euroopan suurin lasten ja nuorten kv-tapahtuma, tulosityksikkö lähti mukaan aikaisempaa vahvemmin. Se on myös Espoon suurin vuosittainen matkailutapahtuma.

Euroopan suurin koululaisten liikuntatapahtuma School Action Day järjestettiin 28.9. Leppävaarassa. School Action Day suunnattiin pääkaupunkiseudun 3.–9.-luokkasille ja tapahtumaan osallistui koululuokkia Espoosta, Helsingistä, Vantaalta ja Kauniaisista. Tapahtumaan osallistui noin 3 500 lasta ja nuorta. Liikuntaseurat, lajiliitot, yritykset sekä Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungin liikunnonohjaajat järjestivät päivän aikana liikunnallisia toimintapisteitä, joilla lapset ja nuoret pääsivät kokeilemaan sekä tuttuja että hieman tuntemattomampia lajeja. School Action Day on osa Euroopan urheiluviikkoa (European Week of Sport), jota vietetään ympäri Eurooppaa 23.–30.9.

Liikunnan ja urheilun olosuhteet tarjosivat alustan myös Taitaja 2023 -tapahtumalle, Tapiola festivaaleille ja Haukilahden Viinijuhlille. Hienot puitteet varmistivat tapahtumien onnistumisen. Lisäksi Espoossa oli useita luontoliikunnan kansallisia ja kansainvälisiä kilpailuja.

Kumppaneinamme toimivien tapahtumatuottajien kanssa käydään säännöllisesti keskusteluja ja näyttääkin siltä, että myös isommat kansalliset ja kansainväliset urheilutapahtumat ovat osa Espoon tulevaisuutta.

Digitaalisen liikunnan ja urheilun EU- hanke "Modernizing sports to foster a new active generation" on edennyt suunnitellusti. Hanke päättyy elokuun lopussa 2024. Hankkeen puitteissa on toteutettu pilottikokeiluja, joihin eri toimijat on voinut hakea. Piloteissa on hyödynnetty digitaalisuutta ja urheilua monilla eri tavoin, ne ovat sisältäneet esimerkiksi e-urheilua, hyvinvointisovelluksia ja liikuntapelejä.

Esimerkiksi Hydrohexin pilottiprojektissa tavoiteltiin koululaisuutien laadukkaampaa opetusta, ja pilottiin osallistui 51 koululaisryhmää eli arviolta noin 1000 oppilasta. Hydrohexin digitaalista ratkaisua hyödynnettäessä ohjeistusaika kasvoi 8 % ja häiriötekijöihin kulunut aika väheni 8 %. Ratkaisun kielineutraalius keräsi myös paljon kiitosta niin oppilailta kuin uimaopettajiltakin. Hanke on kumppaneidensa kanssa myös osallistunut erilaisiin tapahtumiin, esimerkiksi School Action Day, Iso Omena Cup ja Assembly Gaming Day.

Digitaalisuus tulee väistämättä läpileikkaavasti moneen palveluun. Olemme tässä halunneet olla edelläkävijöitä. Haluammekin juurruttaa toimintaa toimivimmilta osin myös tulevaisuudessa. Digitaalisuus ylittää kulttuurirajat ja kieliesteet. Ne ovat erittäin saavutettavia ja siksi myös tasa-arvoisia.

Tulosityksikkömme on ollut mukana kaupunkitasoisessa tiedolla ja vaikuttavuudella johtamisen pilotissa. Olemme panostaneet entistä enemmän tiedon analysointiin, jotta voimme kehittää palveluitamme. Monipuolinen datan analysointi on tärkeää toiminnan suunnittelua ajatellen sekä johtamisen ja päätöksenteon tueksi. Vuoden 2023 aikana olemme tehneet laajempaa selvitystä sekä +68 seniorirannekkeen käytön ja ystäväpalveluiden, että ulkokuntosalien käytön ja kehittämisen osalta.

Liikunnan viestinnässä ja markkinoinnissa on keskitytty digitaalisen viestinnän kehittämiseen, esimerkiksi verkkosivujen selkeyttämiseen ja sosiaalisen median sisältöjen monipuolistamiseen.

Tulosityksikössämme on laadittu sisäisen viestinnän strategia, jonka tavoitteena on parantaa viestinkulkua ja yksiköiden välistä yhteistyötä.

Aloitimme syksyllä 2023 visio 2040- työn laadinnan. Vuoden loppuun mennessä olemme analysoineet nykytilan. Varsinainen visiotyö ajoittuu vuodelle 2024. Siinä pyrimme ottamaan huomioon isot geopoliittiset paineet, ilmastonmuutoksen haasteet, Suomen kansantalouden tilan ja Espoon oman väestörakennemuutoksen tuomat erityispiirteet. Tehtävä on haastava.

Liikunnan ja urheilun talouden toteutuminen

Uimahallien kävijämäärissä jäätiin ennusteesta 420 000 käyntiä. Tämän vuoksi tulotavoite alittui 700 000 eurolla. Maksutulojen romahdus ennusteesta veikin koko vuoden katteen miinukselle noin 0,5 miljoonaa.

Leppävaaran maauimala avattiin huoltotöiden viivästyksen vuoksi vasta 7.6, Matinkylän uimahalli oli huoltotöiden takia suljettuna marras-joulukuun ja Espoonlahden uimahallin kävijämäärä oli ennustetta alhaisempi. Myös Matinkylän uimahallin kävijäprofiili muuttui avausvuodesta 2022. Uuteen halliin tultiin tutustumaan ostaen kertarannekkeita, käyntien vakiintuessa hankittiin halvempia sarjarannekkeita. Sekä odottamattomat sulut että käyttäjäprofiilin muutokset aiheuttivat yhdessä maksutulovajeen. Molempien merkitys oli noin 250.000 euroa. Espoonlahden käyntimäärien pudotus toi yli 100.000 euron maksutulovajeen.

Toisaalta mm. uusien liikuntatilojen käyttökorvausmaksut tasoittivat maksutulovajetta hiukan.

Menojen osalta emme osanneet ennakoida mm. Henkilöstökulujen todellista kasvua. Palkkaneuvottelutulos toi yllättäen henkilöstömenoja yli 100.000 euroa ennakoitua enemmän. Lisäksi kesätyöntekijöitä halusimme ottaa enemmän kuin mihin olimme varautuneet. Myös kasvaneet erilliskorvaukset (mm. ylityöt) ylittyivät normaalivuodesta. Määräraha perustuu vuosien kuluessa koettuun keskiarvoon eikä tilanne ole joka vuosi samanlainen. Kun olosuhteet sallivat, olemme pyrkineet palvelemaan liikkuja. Ensimmäistä kertaa emme kyenneet kattamaan tätä ylitystä muista hr –menoista.

Runsaslumina ja pakkaskelien talvi aiheutti myös mm. aurauspalvelujen sekä luonnonjääkenttien kunnossapidon kustannusten lisääntymistä. Lisäksi tekojaiden sähkökustannusten sekä materiaalien ja polttoaineiden hintojen nousuilla oli merkittävä vaikutus Liikunnan ja urheilun tulosityksikön menoihin. Puskista tuli myös monen ostopalvelusopimuksen (mm. Tapiolan harjoitusareena) raju hinnannousu. Se vaikutti 0,5 miljoonan euron verran.

Monet sopimustoimittajat esittivätkin sopimusperusteisia hinnantarkistuksia palveluilleen. Kaupungin hankintatoimen johdolla neuvotteluissa päädyttiin suurempiin hinnankorotuksiin kuin oli budjetoitu, se osaltaan vaikutti menobudjetin ylitykseen. Korotukset olivat tasoa 10-15%, kun huomioitu indeksi oli vain 5% tasolla. Syy poikkeamiin oli pääosin palvelujen energiantensiivisyys.

Kaupunginjohtajan päätöksellä keskitetystä määrärahasta siirrettiin Liikunnan ja urheilun tulosityksikölle kesätyöllistämiseen 0,037 M€ ja valtuuston päätöksellä määrärahaa lisättiin 1,2 M€ kompensoimaan toimitilavuokrien nousua. Tällöin talousarvio nousi menojen osalta 57,4 M€:n.

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma (Take)

Take-ohjelma toteutui suunnitelmien mukaisesti myös vuonna 2023. Vuonna 2024 tulemme esittämään keinot koko Take –ohjelman toteutukseen. Jos jossakin sopeutuksessa ei ole onnistuttu, joudumme tukeutumaan maksujen korotuksiin. Koska esimerkiksi Olarin uimahallia ei suljettu, paine siirtyi tilojen, uimalippujen, venepaikkojen maksukorotuksiin.

Menojen osalta toimia säästöjen saavuttamiseksi on jatkettu. Kaikkien Take-tavoitteiden arvioidaan toteutuvan Take-ohjelman mukaisesti, vuoden 2025 loppuun mennessä, lukuun ottamatta hallinnon henkilökunnan määrän vähentämistä yhdellä henkilöllä.

Toteutimme joustavaa hinnoittelua vain kerran Espoonlahden 40v. –juhla viikon aikana. Sen vuoksi joustavasta hinnoittelusta ei ole raportoitavaa. Kaksi yhden –hinnalla kampanja toi yli 1000 lisäasiakasta, mutta sen taloudellinen merkitys oli olematon.

	Käyttösuunnitelma	Käyttösuunnitelma	Toteuma 1-12 /	Toteuma 1-12 /	Toteuma-%	Kasvu-% 2022 -
	2023	2023	2022	2023	2023	2023
	Alkuperäinen	Muutettu				
TT300U Myyntituotot, ulkoiset T2	279 000	279 000	210 664	213 253	76,4 %	1,2%
TT307U Liiketoiminnan tuotot LL T2	0	0				
TT320U Maksutuotot, ulkoiset T2	7 069 000	6 369 000	6 457 951	6 093 911	95,7 %	-5,6 %
TT330U Tuet ja avustukset T2	38 000	38 000	379 996	405 468	1 067,0 %	6,7%
TT3400U Vuokratuotot, ulkoiset	88 500	88 500	69 795	130 634	147,6 %	87,2%
TT3500U Muut tuotot, ulkoiset	37 500	37 500	29 457	71 479	190,6 %	142,7%
TOIMINTATULOT ULKOISET	7 512 000	6 812 000	7 147 863	6 914 746	101,5 %	-3,3 %
TT40P Henkilöstökulut	-8 262 407	-8 299 569	-8 024 177	-8 637 294	104,1 %	7,6%
TT430U Palvelujen ostot, ulkoiset	-11 933 546	-11 918 546	-11 304 800	-12 584 742	105,6 %	11,3%
TT450U Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset T2	-3 355 068	-3 355 068	-3 021 290	-3 693 625	110,1 %	22,3%
TT470U Avustukset kotitalouksille T2	0	0				
TT474U Avustukset yhteisöille T2	-4 309 202	-5 124 202	-5 004 515	-4 792 926	93,5 %	-4,2 %
TT4800U Vuokratulot, ulkoiset	-566 258	-966 258	-504 475	-1 061 607	109,9 %	110,4%
TT4900U Muut kulut, ulkoiset	-1 785 212	-1 785 212	-332 529	-681 001	38,1 %	104,8%
TOIMINTAMENOT ULKOISET	-30 211 693	-31 448 855	-28 191 786	-31 451 194	100,0 %	11,6%
TT30_Sis Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	88 458	80 620		-8,9 %
TT40_Sis Sisäiset toimintakulut yhteensä	-25 917 310	-25 917 310	-23 532 283	-26 582 549	102,6 %	13,0%
Tulot yhteensä	7 512 000	6 812 000	7 236 321	6 995 366	102,7 %	-3,3 %
Menot yhteensä	-56 129 003	-57 366 165	-51 724 069	-58 033 744	101,2 %	12,2%
TOIMINTAKATE	-48 617 003	-50 554 165	-44 487 748	-51 038 377	101,0 %	14,7%
KÄYTTÖKATE	-48 617 003	-50 554 165	-44 487 748	-51 038 377	101,0 %	14,7%
TT630U Muut rahoituskulut, ulkoiset T2	0	0	0	-403		
VUOSIKATE	-48 617 003	-50 554 165	-44 487 748	-51 038 780	101,0 %	14,7%
TT710U Suunnitelman mukaiset poistot T2	-2 386 250	-2 386 250	-2 349 294	-2 243 045	94,0 %	-4,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-51 003 253	-52 940 415	-46 837 042	-53 281 825	100,6 %	13,8%

Investoinneissa perusparantaminen toteutui suunnitelmien mukaisesti, koneet ja kalusto määräraha ylittyi 72 513 eurolla johtuen Kameleonten liikuntahallin voimistelutilan kalustomäärärahan ylityksestä.

Investoinnit	Käyttösuunnitelma	Käyttösuunnitelma	Toteuma 1-12 /	Jäijellä KS - Toteuma
	2023	2023	2023	
	Alkuperäinen	Muutettu		
Liikuntapaikkojen perusparantaminen	1 416 000	1 416 000	1 381 520	34 480
Koneet ja kalusto	1 680 000	1 680 000	1 752 513	-72 513